

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2023. január 21. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

---

1. Alkoss az alábbi betűkből kettő olyan **3 betűs szópárt**, amelyek oda-vissza olvasva is értelmesek. (Például: TÉR – RÉT) Írd a szópárokat a pontozott vonalra! A betűk mindkét szópárban felhasználhatók.

A felhasználható betűk: É, L, R, M, K, S, V, O

Az egyik szópár: ..... – .....

A másik szópár: ..... – .....

a

2. Az alábbi mondatban **két** ismert **szólás keveredett össze**. Írd le helyesen a két szólást! Ehhez további, a mondatokban nem szereplő szavakra is szükséged lehet. A szavak toldalékait is megváltoztathatod.

Nem látja a rossz fától az erdőtüzet.

a) 1. szólás: .....

b) 2. szólás: .....

a

b

3. Találd meg az alábbi 15 szó közül az **5 hibásan írt** szót! Írd ezek **sorszámát** a lottószelvényre!

1. fűj	2. szakáll	3. oxigén
4. Széchenyi	5. lessz	6. hagyja
7. ujjabb	8. nyilik	9. tavaly
10. higyjél	11. muszáj	12. segítsd
13. folyjon	14. játszuk	15. Déli pályaudvar

Lottószelvény:

--	--	--	--	--

a

4. a) **Párosítsd** az alábbi **megszólításokat, köszöntési formákat** a nekik leginkább megfelelő **képpel!** Írd a kép sorszámát a megszólítás mellé! **Kettőhöz** nem tartozik kép, oda **tegyél X-et!**

- A) Adjon Isten! .....
- B) Tisztelt Ház! .....
- C) Üdvözlöm, Méltóságos Uram! .....
- D) Honfitársaim! .....
- E) Csá, csumi! .....
- F) Kezét csókolom! .....
- G) Kedves Szülők! .....

1.

2.

3.

5.

4.

5.	<p>A) Karikázd be minden sorban a kakuktktojást! A megoldásban a sor elején megadott szempont segít!</p> <p>a) szóalak: háztető, képregény, társas, fasor, kulcslyuk</p> <p>b) hangrend: ünneplés, ajándék, sziget, kerítés, üstökös</p> <p>c) azonos alakú: csiga, hasad, fal, villa, sejt</p> <p>d) hasonulás: biztos, könyvtár, dobtuk, osztja, fogta</p> <p>e) toldalék: futás, kertész, bátorság, szépet, futó</p> <p>B) Egészítsd ki az alábbi mondatpárok hiányos szavait a jelentésnek megfelelően. A pár egyik tagja csak magas, a másik csak mély magánhangzót tartalmazzon! 2-2 különböző szót alkoss!</p> <p>f) A férfiak egy helyben t...p...gt...k, nem mozdultak sehová. A hölgyek elegánsan, óvatosan t...p...gt...k magas sarkú cipőikben a szilveszteri bálban.</p> <p>g) A víz felszínén egy csónak l...b...g...tt a part felé. Két gyertyaláng l...b...g...tt a sötétben.</p>	a	
		b	
		c	
		d	
		e	
		f	
		g	
6.	<p>A) Ha a megadott szóból néhány betűt elveszünk, különböző szófajú szavakat kaphatunk. Találd meg a kért szófajú szavakat! Minden pontsorra csak egy példát írd! A betűk sorrendjén ne változtass!</p> <p><i>Példa: SZÉLES → főnév: SZÉL</i> → ige: LES → melléknév: ÉLES</p> <p>TÖRTÉNELEM</p> <p>a) főnév: .....</p> <p>b) ige: .....</p> <p>c) névmás: .....</p> <p>d) igekötő: .....</p> <p>B) Írd ki a vonalra az adott mondatban található alanyt!</p> <p>e) A könyvtár csendje mindig megnyugtatót. ....</p> <p>f) Mindenkinek megvan a maga keresztje. ....</p> <p>Írd ki a vonalra az adott mondatban található állítmányt!</p> <p>g) Ebül szerzett jószág ebül vész el. ....</p> <p>h) Petőfi a magyar költészet kiemelkedő alakja. ....</p>	a	
		b	
		c	
		d	
		e	
		f	
		g	
		h	

7.	<p>A XIX. században a nyelvújítás több ezer új szót alkotott, amelyek nem honosodtak meg nyelvünkben. Írd a nyelvújítási szó mellé annak az egy szónak a betűjelét, amelyet ma használunk helyette!</p> <p>csucsag: ..... A) csillagász égész: ..... B) piramis gömble: ..... C) régész hangbetűzet: ..... D) zenekar ..... E) kotta ..... F) égitest</p>	a
8.	<p>Olvasd el figyelmesen az alábbi verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Kányádi Sándor: Hajnalban a csillagok</p> <p style="text-align: center;">Hajnalban a csillagok lehullnak a földre, mint a fáról a gyümölcs: alma, szilva, körte.</p> <p style="text-align: center;">Szunyókálnak szelíden késő délelőttig, mustillatú sugarak amíg föl nem költik.</p> <p style="text-align: center;">Akkor aztán napsugár- szálakba fogózva föllibegnek, mint a pók, újra a magosba.</p> <p>a) A vers szövege szerint mik libegnek föl a magasba? .....</p> <p>b) Írd az alábbi idézet mellé, hogy milyen költői kép található a verssorban! „föllibegnek, mint a pók” .....</p> <p>c) Igazak vagy hamisak az alábbi állítások?</p> <p>A vers páros rímelésű. IGAZ – HAMIS</p> <p>A „Szunyókálnak szelíden” sorban alliterációt találhatunk. IGAZ – HAMIS</p>	a b c

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Elek Lenke: Kabos Gyula – egy zseni nyelve

„**Szegény vagyok, mint a templom agara.**” ... „Úgy ott hagyta azt a szegény lányt, mint Szent Péter az esernyőjét.” ... „**Ritka, mint a fehér hattyú.**”

Igen, ilyeneket csak Kabos Gyula – a magyar Chaplin, ahogyan halála után sokan nevezték – tudott kitalálni. Forgatókönyvtől függetlenül, rögtönözve. Sokszor abba kellett hagyni a forgatást, mert a stáb tagjai fetrengtek a nevetéstől.

(Mindeközben nagyon szomorú ember volt rossz üzleti érzékkel, aki bármennyit keresett, a befektetéseket illetően rossz döntéseket hozott, sosem érezte magát biztos anyagi helyzetben, és mindig túl sokat kellett dolgoznia, hogy eltartsa a családját.)

Nem csak legenda az, hogy a forgatókönyvekben szerepelt egy olyan mondat – ha éppen leült a történet –, miszerint „itt bejön Kabos, és mond valami jót”.

És ő mondott. Mindig kitalált valami apróságot, ami leírva persze blódság, de hozzáképzelve a színész csücsöri száját, hebegését, motyogását, mozdulatait, mozgását, gesztusait, ellenállhatatlan nevetésre késztet.

A magyar nyelvvél ugyanolyan mesterien játszott, mint a testével és a ruháival: kalapja félrecsúszva, a nadrág túlságosan felhúzva, a hőzentróger felemás, a zakó csálé, a cipőbe véletlenül kávézaccot önt, cipőtalpát a Kölcsönkért kastély című filmben szorgos munkával kilyukasztja, hogy szegénynek nézzék.

Örökzöld jelenet, amikor a Meseautó című film egyik híres jelenetében belebonyolódik a Mit sütsz, kis szűcs nyelvtörőbe. Biztos nem hitte volna el – örök kishitűségben szenvedett –, hogy 80 év múlva is szinte minden magyar tudja majd folytatni a mondatot. Egyébként is, ahogy Kabos telefonált, az külön megérne egy misét.

Nyelvi leleményei kifogyhatatlannak bizonyultak, amikor átalakította saját szája íze szerint a párbeszédeket. Hasonlatai is csak rá jellemzők. A Lovagias ügyben így udvarol Gizikének: „Úgy összevissza vagyok, mint cilinderen a szőr.” Még mindig udvarlás: „Hiúságból akartam meghódítani, de rajta veszíték.”

Képzeljük el, még mennyivel mulattatóbbak lettek volna ezek a filmek, ha maradt volna ideje arra, hogy jobban kidolgozzon egy-egy jelenetet! De előfordult, hogy egy évben nyolc filmben is szerepelt, miközben színpadon is játszott.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a) Az olvasottak alapján, mit gondolsz, mi volt Kabos Gyula foglalkozása? Írd a pontsorra!

.....

Megadtuk a szöveg **két szavának** a jelentését. Írd ki a szövegből a szómagyarázatok mellé a megfelelő **idegen eredetű szót!**

b) egy film elkészítésén dolgozó csapat: .....

c) testtel tett kifejező mozdulat, kézmozdulat .....

d) Állapítsd meg, hogy **a szöveg alapján igazak vagy hamisak** az alábbi állítások!
A helyes választ karikázd be!

1. Kabos Gyula boldog ember volt. IGAZ – HAMIS

2. A forgatókönyvekben szerepelt ez a mondat:
„itt bejön Kabos, és mond valami jót”. IGAZ – HAMIS

3. Kabos Gyula filmjei közül négyet említ cím szerint a szöveg. IGAZ – HAMIS

4. Kabos Gyula a forgatásokra minden jelenetét jó előre begyakorolta. IGAZ – HAMIS

e) Válaszd ki az alábbi magyarázatok közül, hogy **mit jelent** a 2. részben ez a kifejezés:
„az külön megérne egy misét”! Karikázd be az egyetlen helyes válasz számát!

1. Azért el kell menni a templomba.

2. Sok embert megnevettezt.

3. Arról még hosszasan lehet beszélni.

f) Írd le a szöveg első részében kiemelt szóláshasonlatok eredeti formáját!

1. ....
.....

2. ....
.....

10.

A múzeumoknak vége?

Időnként azt hallani, hogy a múzeumok ideje lejárt, hisz manapság inkább az internet segítségével ismerkedünk a térben és időben távolabbi világokkal. 10–12 mondatos fogalmazásodban fejtsd ki erről a **véleményedet, válaszolj a címben feltett kérdésre! 3 érvel támaszd alá álláspontodat!** Érveid szólhatnak a múzeumok létjogosultsága mellett és ellen is.

Figyelem! A 4 mondatnál rövidebb fogalmazás nem értékelhető! Ha a fogalmazás nem éri el a 10 mondatot, az jelentős pontlevonással jár.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

a	
b	
c	
d	
e	

.....

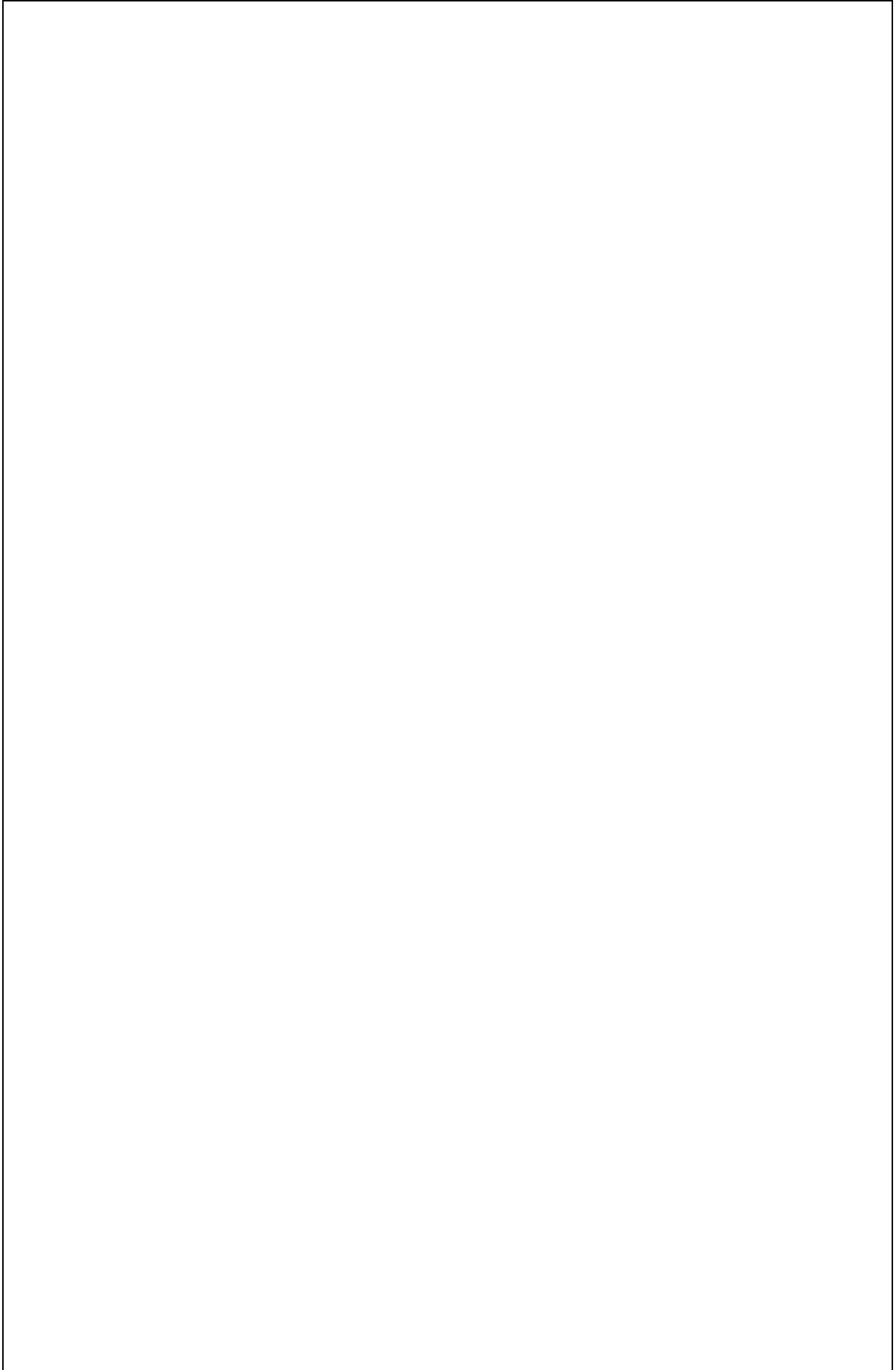
.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.